

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih
tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, St. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvt. (10 stot.).
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm,
občinski, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadajna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave
„Edinosti“. — Pisane se izključno le upravi „Edinosti“.
Prijavljeno in utožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasiilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročbe brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za
celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne franko-
vana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski list „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“
vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica
Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“ v Trstu.

Podpisani odbor sklicuje IZREDEN

občni zbor

na dan 4. aprila 1910

ob 10. uri predpoludne
v Sokolovo dvorano v N. Domu.

Dnevni red:

- 1) Volitev odbora in pregledovalcev računov.
- 3) Slučajnosti.

ODBOR
Polit. društva „Edinost“.

BRZOJAVNE VESTI.

Cesar v Wallsee-ju.

DUNAJ 23. Cesar je ob 8. uri zjutraj
preko Amstetena odpotoval v Wallsee.

Starostno zavarovanje.

DUNAJ 23. Podosek, ki ima nalogo
razpravljati o vladnem načrtu glede starost-
nega zavarovanja, je sklican v sejo za
dan 31. t. m. Nadaljeval bo s sejami 1. in
2. aprila do zopetne otvoritve državnega
zbora, da se kolikor možno povspešijo dela
za pretresanje načrta.

Uvoz žita v Avstro-ogrsko.

DUNAJ 23. V Avstrijo je bilo uvoženo
v času od 13. do 19. t. m. 61.572 met.
st. pšenice, 10.972 met. st. riža, 123 met.
st. ovs, 7.864 met. st. koruze. V tej dobi
je bilo uvoženo na Ogrsko: 91.910 met.
st. pšenice in 381 met. st. koruze. Skupno
se je uvozilo v Avstro-Ogrsko od 1. julija
1909 do 19. marca 1910: 8.897.556 met.
st. žita, 504.312 met. st. riža, 21.009 met.
st. ovs in 273.679 met. st. koruze.

Bolgarska carska dvojica v Carigradu.

CARIGRAD 23. Bolgarski car in ca-
rica sta prisostvovala „Zahvalni pesmi“ v
bolgarski cerkvi in sta potem obiskala
bolgarsko bolnišnico. Popoludne priredi car
na čast sultanu obed. Popoludne bo velika
vojaška parada.

CARIGRAD 23. Bolgarski car in carica
sta danes predpoludne prisostvovala seji po-
slanske zbornice. Zbornica je vsprejela pred-
log, v katerem se zbornica zahvaljuje bol-
garskemu carju za njegov obisk.

CARIGRAD 23. Vojaske parade, ki se
je vršila danes popoldne in se je izvršila
po programu, so prisostvovali sultan, pre-
stolonaslednik, bolgarski car in carica, di-
plomatični zbor, ministri, poslanci, senatorji
in velika množica ljudstva.

Kralj Peter v Rusiji.

PETROGRAD 23. Včeraj je bil na čast
srbskemu kralju Petru prirejen v veliki pa-
lači Carskega sela gala-dine, pri katerem
je sedel kralj Peter poleg cara Nikolaja,
ki je nosil red srbskega belega orla. Kralj
Peter je nosil Andrejev red. Obeda so se

udeležili veliki knezi, ruska ministra Sto-
lipin in Izvolskij, srbska ministra Pašić in
Milovanović, ruski odposlanec v Belem-
gradu in srbski odposlanec v Petrogradu
ter spremstvu obeh vladarjev.

Kralj Peter je odgovoril na nago-
vor carja Nikolaja s sledečo napitnico:
Vaše carsko Veličanstvo! Iz globine duše
se zahvaljujem Vašemu carskemu Veličan-
stvu na srčnem in sijajnem sprejemu, ki
sem ga dobil v bratski Rusiji. Ta sprejem
je novo dragoceno potrdilo novih in pri-
srčnih vezi zvestega in trdnega prijatel-
stva, ki veže slovansko Rusijo in moje do-
movino. Sledeč prastarim slovanskim tra-
dicijam, sem obiskal najprvo nam sorodno
slovansko Rusijo v trdni veri, da smem po-
nesti od tu svoji domovini veselo vest, da
ob svojem samostojnem mirnem razvoju v
sredi drugih neodvisnih držav balkanskega
polotoka moramo računati na mogočno
prijateljstvo Vašega Veličanstva in velike
Rusije.

Nepozabne besede, s katerimi je bla-
govolilo Vaše carsko Veličanstvo izraziti
blagohotne želje za dobrobit in razvoj
Srbije, najdejo navdušenega odziva v vseh
srbskih srcih. Navdahnjen z odkritosrčnimi
in iskrenimi željami, dvigam svojo čašo na
dragoceno zdravje Vašega Veličanstva, Njen.
Veličanstev caric Aleksandre Feodorovne in
Marije Feodorovne, prestolonaslednika in
vse carske rodbine ter na slavo in veličino
neizmerne Rusije.

PETROGRAD 23. Kralj Peter se je da-
nes zjutraj preselil iz Carskega Sela v Pe-
trograd. Popoludne je posetil carico vdovo,
velike kneginje in velike kneze.

Italijanska ministerska kriza.

RIM 23. Za danes zjutraj sta bila po-
zvana k kralju posl. Martini in Pantano,
popoludne bo pozvan posl. Lacava. —
Posl. Giolitti je danes došel v Rim in
bržkone ga kralj še danes vsprejme u avdi-
jenci.

Roosevelt pride v Berlin.

BEROLIN 23. Dne 10. maja pride bivši
predsednik Združenih držav Roosevelt v
Berlin. Členi tukajšnjega ameriškega posla-
ništva in dopisniki ameriških listov mu poj-
dejo nasproti do nemške meje. — Cesar
Viljem vsprejme Roosevelta v avdienci brž-
kone še istega dne, ko dospe poslednji v
Berlin.

Amerika in Nemčija o mirovnih razso-
diščih.

NEW-JORK 23. Na včerajšnjem letnem
banketu ameriške mirovne in razsodiščne
družbe sta govorila tudi predsednik Taft in
nemški poslanik grof Bernsdorf. Predsednik
Taft, ki se je zavzel zelo živahno za idejo
družbe, je povdarjal, da bo Amerika nade-
ljevala politiko oboroževanja le dotlej, da
bo izgotovljen panamski prekop, ki bo ame-
rikansko mornarico naravnost podvojil. Do
takrat se morda najde tudi sredstvo, da se
omeji oboroževanje, ker ni mogoče vstaviti
splošnega gibanja, ki gre za tem. Celo
vprašanje narodne časti bi se moralo predlo-
žiti razsodiščem in predsednik zvezne so-
dnije bi moral dobiti pravico, rešiti tožbe radi
kršitve pravic inozemcev v posameznih drža-
vah. Tudi grof Bernsdorf je povdarjal, da
obstoje v Nemčiji prirsčne simpatije za gi-
banje.

Vprašanja, ki ne zadevajo narodno
čast in življenske interese narodov, bi se
moralo rešiti potom razsodišč. — Nemška
vojna mornarica ima izključno mirovne na-
mene. (Vidi se tu, da je velik prepad med
amerikanskim in nemškim naziranjem. Pred-

sednik Taft je zato, da se predloži mirov-
nim razsodiščem tudi vprašanja, ki zadevajo
narodno čast, dočim je nemški poslanik
zato, da se izroči mirovnim razsodiščem le
ona vprašanja, ki ne zadevajo narodne
časti in življenskih pogojev narodov. Ko se
gre za mednarodne konflikte, pa se lahko
vsaka država skrje za narodno čast in živ-
ljenske interese! Razsodišča bi postala na
ta način seveda iluzorična. Vse kaže, da bo
še dolgo trajalo, predno bo sprejeto načelo
o mirovnih razsodiščih v preprih med posa-
meznimi državami. Op. ur.)

Napad na vlak.

TIFLIS 23. (Petr. brz. ag.) Blizu po-
staje Nigojti so včeraj roparji provzročili,
da je skočil s tira vlak, v katerem se je
vozil blagajniški uradnik z mezdami za že-
lezniške delavce. Pri tem je bil ubit en
sprevodnik, lokomotiva in deset voz se
je pa razbilo. Roparji so pričeli streljati na
vlak, na streljanje so odgovorili policijski
uradniki, ki so spremljali blagajniškega
uradnika. Blagajniški uradnik je bil ubit,
trije policijski uradniki pa ranjeni. Roparji,
katerim se je posrečilo ugrabiti denar, na-
hajajoči se v vlaku, so potem zbežali.

Nemški državni kancelar pri papežu.

RIM 23. Državni kancelar Bethman-
Hollweg se je ob 11.30 v spremstvu pru-
skega odposl. Flotowa pri Sv. Stolici podal
v Vatikan, kjer ga je papež vsprejel v tri
četrturi avdienci. — Na to je državni
kancelar posetil kardinala Merry del Vala
ter se je potem vrnil nazaj v odposlan-
stvo.

Potres.

CATANIA 23. Po noči so instrumenti
observatorija zabeležili 23 lahkih potresov.
Ob 8.15 zjutraj je pričela bruhati Etna. V
višini 2300 metrov se je odprlo žrelo, ki
bruha pepel, lavo in majhne kamenčke.

MESSINA 23. Ob 2.30 in ob 4. uri
zjutraj je bilo čuti dva povsem kratko časa
trajajoča zelo močna potresna sunka, ki sta
zbudila iz sna mestne prebivalce. Potres ni
napravil škode.

MILETO 23. Vsi instrumenti observato-
rija so v minoli noči zabeležili sedem
močnih potresnih sunkov med 2.57 in 5. uro
zjutraj. — Zdi se, da prihajajo ti sunki od
Etna.

Dunaj 23. Minister za unanje stvari
grof Aehrenthal se je sinoči podal v Opatijo,
kjer ostane velikonočne praznike.

Praga 22. Deželni odbor je sklenil
tirjati deželne naklade na doslej običajni na-
čin tudi za čas od 1. aprila do 30. junija in
nasprostiti vlado, da izposluje za ta sklep
najvišje odobrenje.

Ogrska.

DUNAJ 23. V dvornih krogih se glasi,
da je cesar izredno ogorčen zbog dogodkov
v ogrskem parlamentu, ter je izrazil željo,
da se krivce eksemplarično kaznuje. V
dvornih krogih vlada mnenje, da so mini-
stri kraljevi zastopniki v parlamentu in da
so torej poslanci, ki so jih insultirali, za-
krivili zločin žaljenja Veličanstva.

BUDIMPEŠTA 23. Profesor dr. Lun-
mitzer je prišel davi k ministerskemu pred-
sedniku in našel da je njegovo stanje za-
dovoljivo. Med številnimi, danes došlimi
izjavami simpatij, je tudi sožalna brzjojavka
grofa Alberta Apponyja. Turški in por-
tugalski generalna konzula sta izjavila osebno
svoje sočutje.

BUDIMPEŠTA, 23. Nadvojvoda Fran
Ferdinand je poslal z Brionskega otoka mi-

nisterskemu predsedniku grofu Khuen-He-
dervary-ju sledečo brzjojavko: Največim
obžalovanjem sem zvedel, da je bila Vaša
Prezvišenost ranjena. Upam, da kmalu
ozdravite in prosim, da mi sporočite o Va-
šem stanju. Prirsčni pozdrav. Nadvojvoda
Fran Ferdinand.

Ministerski predsednik se je v daljši
brzjojavki zahvalil nadvojvodi za učenje.

BUDIMPEŠTA 23. (Ogrski biro). Mi-
nisterski predsednik Khuen-Hedervary se
jutri popoldne poda na svoje posestvo v
Hedervaru, kjer preživi praznike. Njegova
soprog je že danes opoldne odpotovala v
Hedervar.

BUDIMPEŠTA 23. (Ogr. biro). Danes
je došel tukajšnji policiji dopis budimpeštan-
skega višjega državnega pravdnštva, s ka-
terim je isto zaukazalo, da se ima v stvari
dejanskih napadov na ministerskega pred-
sednika in ministra za poljedelstvo uvesti
v dveh slučajih preiskava radi zločina nastil-
stva proti oblastni, in v dveh slučajih radi
telesnega poškodovanja.

BUDIMPEŠTA 23. (Ogr. biro). Ob 10.
uri predpoludne se je pod predsedstvom
grofa Khuen-Hedervary-ja sestal ministerski
svet, ki je trajal do 1. ure. Kakor poroča
ogr. biro, se je ministerski svet bavil iz-
ključno s tekočimi stvarmi

Po krvavi seji v ogrski poslanski
zbornici.

BUDIMPEŠTA 23. Včeraj se je pri-
povedovalo v narodnem klubu, da bo are-
tirani poslanec Markos iz Justhove stranke.
Markos je bil pred kratkim obtožen radi
obrekovanja. Zbornica je dovolila, da se
postopa proti njemu kazenskim putem in
obsojen je bil v štirimesečno ječo. Wekerle
mu je dovolil šestmesečen rok za nastop
kazni.

Sedaj pa je obdolžen, da se je tudi
on vdeležil napada na ministre in vrgel
črnilnik ministerskemu predsedniku v glavo.
Ker se je mož ustrašil, da ga zaprejo takoj,
je poslal časopisom izjavo, v kateri pravi,
da on pri napadih na ministre ni sodeloval
in da jih zelo obžaluje. Temu nasproti
trdita ministra Hieronimy in Zichy, da sta
videla Markova, kako je, skrit za neko
klopjo, vrgel črnilnik. Zato bo moral takoj
nastopiti omenjeno kazeno.

Ostali poslanci, ki so se vdeležili na-
pada ostanejo za sedaj na svobodi, ker jih
še tri dni po razpustitvi državnega zbora
ščiti imuniteta.

Zaslišavanje prič.

BUDIMPEŠTA 23. Na policiji je začelo
včeraj zaslišavanje prič o napadu na mini-
stre v poslanski zbornici. Danes predpo-
ludne so bili zaslišani: dva časnikiarja, na-
čelnik stražarjev v parlamentu in tajnik
zbornice magnetov. Policijski načelnik, do-
znajući, da ima bivši domobranski minister
Jekelfalusy kos bronastega črnilnika, s ka-
terim je bil ranjen grof Khuen-Hedervary,
je odredil zaplenbo istega, kakor „corpus
delicti“

Nezaupnica dr. Zacharijasu.

BUDIMPEŠTA 23. Volilci okraja Ko-
vazda, kjer je bil dosedaj zastopnik dr.
Ivan Zaharias, ki je prvi navalil na Khuena,
so mu izrekli nezaupnico. Isto so izjavili
meščani v Brošovem, kjer je dr. Zaharia
odvetnik, da ne odobravajo njegovega na-
stopanja.

Proti Justhovcem.

BUDIMPEŠTA 23. „Budapesti Naplo“
je objavil včeraj uvodnik, v katerem piše,
da so se ponašali člani Justhove stranke

in ugleda, zato si potem revščine in ubo-
štva skoro vsakdo pridobiva moje spošto-
vanje. Le nekaterim njih, ki hodijo brezskrbno
po uglajeni cesti — a mnogim, ki hodijo
po tujih stopnicah in trkajo na tuja vrata,
proseči dela — bi bil pripravljen podati
roko v tesnejšo prijateljsko zvezo.

Tilka je pazno poslušala moje besede,
a odgovor je zatajila, ker je vstopila mati
v sobo.

Jaz sem hotel poskusiti, da bi ubogi
Rupnici pomagal vsaj iz prve najhujše za-
drege; zato sem naglo odbežal proč, po-
iskal direktorja in ga zaklinjal, da mi dovoli
nekaj predujma.

Starec pa, ki ga je bržkone slabi Bor-
deau napravil godrnjavega in sitnega, me je
prav nemirno poslušal in je bil docela ne-
prijazen.

— Slabi časi so! — je kričal — jaz
mislim, da storim jaz, direktor že zadosti,
če ne ostajam svojim členom dolžan me-
sečne gaže! Na kak predujem pa ni misliti!
Sploh pa ne vem, če vas bom mogel še
dolgo obdržati... časopis... kritika je proti
vam! — —

(Pride še.)

PODLISTEK.

Lastna ovira...

Zgodba iz igrskega življenja. — Po Maks Bernu
VALO BRATINA.

Med potjo sem se jezil, da nisem smel
posvetiti tega večera bolni Tilki. Bogve, da
ta večer nisem bil prav nič razpoložen, da
bi igral komedijo! — —

S tesnim srcem sem vstopil v pod-
strešno sobico, ki se mi je tako prilju-
bila. —

Gospa Rupnica me je prosila, naj ne
govorim mnogo.

Tilka me sprva niti opazila ni; a potem
me je naenkrat pogledala s tako velikimi
očmi, kakor pogledavajo skoro vsi bolniki,
če so se zbudili iz vizijonernih sanj... Potem
pa mi je nalahno pomignila z roko, naj
primaknem svoj taburé bližje k njej.

— Danes ste se potrudili po zdravila v

lekarno in s tem prihranili moji mami dolgo
pot — je dejala medtem, ko mi je iskreno
stisnila roko. Na to je prosila gospo Rup-
nico čašo sveže vode.

Dobra gospa je hitela na dvorišče k
vodnjaku, kjer je dolgo vlekla za kembelj,
da bi odtekla slaba voda iz cevi, in da bi
prišla do čiste in sveže vode.

Skozi odprto okno je bilo natanko sli-
šati škripanje kembelja. — —

— Kako se vam godi, ljuba Tilka? —
sem vprašal.

— Prav slabo! — je odgovorila ona z
vzdihom. Prosim, samo ne vznemirjajte
moje matere, — je še dodala — če ne po-
teče zopet k zdravniku in nakupi najrazlič-
nejših medikamentov. Jaz bi jo rada obva-
rovala pred vsakim nepotrebnim troškom za
zdravila, za katera si ona pritrjuje od ust.
Zagotavljam jo, da mi že gre na boljše;
in upam pred vsem na zdravilno moč moje
mladostne naravi. Saj se mi itak zdi, kakor,
da sem videla danes svojo mamo, kako je
nekaj dragocenih predmetov iz prejšnjih
lepših dni meni na ljubo čisto natiho, skri-
voma zavila in jih odnesla v zastavljalnico,
kjer je ostalo že marsikaj! —

kakor pravi apahi, (nekaka predmetna sodrga). Sedaj se pa ne upa nikdo priznati, da je sodeloval v teh gnusnih napadih ker so vsi infamni in strahopetna drhal, o kateri je že narod izrekel svojo sodbo.

Justhovci o dogodkih.

BUDIMPEŠTA 23. Justhovci so danes obdržali konferenco, na kateri so razpravljali o dogodkih v zadnji seji parlamenta. Posvetovali so se, kako bi popravili vpriporjene skandale, ker vidijo, da so napravili veliko pogreško.

Khuen Hedervary zaslišan kot prič.

BUDIMPEŠTA 23. Ministerskega predsednika grofa Khuen-Hedervaryja je zaslišal danes redarstveni uradnik, ki vodi celo preiskavo o dogodkih v parlamentu. Zasliševanje je trajalo celo uro.

Vsenemške hujskarije proti Dalmaciji.

Pod tem naslovom prinaša list „Adige ed Adria — Etsch und Adria“ nastopni članek:

Mej tem ko vlada, podjetja za povspenjanje ptijskega prometa, železnice in paroplovne družbe, mnoga društva, dalekogledni zastopniki umetnosti in znanosti, industrije in obrti, trgovine in prometa delajo vse možno, da bi krasno Dalmacijo odprli mednarodnemu ptijskemu občinstvu, je sedaj tudi glede te dežele na delu element, ki žal, vedno bolj obvladuje javno mnenje v Avstriji, in katerega slepemu, begastemu fanatizmu in neznosnemu nasilnemu gospodstvu se klanja visoko in nizko, tako, da izzivljamo že pomilovanje od strani inozemstva. Zaslužno prizadevanje, da bi služili miru, uglašali nasprotstva, pomirjevali po izgledu Švice, da bi odlično potujoče občinstvo Anglije, Amerike, Francije, Rusije in Italije privabljal v naše lepe kraje — vse to se označa kakor kazniv nedostatek na „narodnem čustvovanju“, da, celo kakor izdajstvo na narodu in nizkotožnost mišljenja. Temu nasproti pa se smatra kakor hvalevredno, ako se širijo najneresničnejše in najnesmiselnije trditve in odvrta Nemce od obiskovanja dežel, ki slučajno pripadajo drugemu jeziku. V Pragi je neki gospod plem. Paska imel v „nemški hiši“ neko predavanje, v katerem je govoril o lepota Dalmacije. To pa je dalo nekemu nemškemu listu v Libercih povoda za nastopne sovražne besede proti Dalmaciji in njenemu dobrodušnemu gostoljubnemu prebivalstvu:

„Dalmatinski poslanci, z Biankinijem, Ivčevićem in Pavičičem na čelu, se v resnici niso še nikdar potrudili, da bi se svojim vedenjem na katerisibodi način pridobivali simpatije Nemcev in nikdar niso skrivali svojih neslovanskih tendenc. Kako prihajamo do tega, da bi za dežele, ki po mnenju enih pripadajo k bodoči hrvatsko-slovansko-dalmatinski trojedini državi, a po mnenju drugih k Ogrski — da bi za te dežele delali v nemških deželah posebno propagando: to je — ako niso v igri posebni interesi — precej nerazumljivo. Mi imamo dovolj nemških krajev, ki nudijo prijetnega oddihleja; in tudi na jugu jih je, ki nikdar ne zatajujejo svoje prijaznosti do Nemcev. Čemu naj bi krmili svoje sovražnike? Zahajajmo le tja, kjer se moremo veselo in neovirano občutiti kakor Nemci, in izogibajmo se njih, ki ne cenijo nas, ampak le naš denar!“

Nu, sedaj vprašamo, kaj se briga tujec za politiko dalmatinskih poslancev, tudi če bi bile resnične, tendence, ki jih jim podtika oni nemški list?!! Mari obiskovalec kakega nemškega mesta, ali kakega francoskega zimskega zdravilišča povprašuje po političnem mišljenju dotičnega zastopnika v parlamentu? Po principih, ki se sedaj oglašajo v izvestnem nemškem novinstvu, bi se Nemci sploh ne mogli več muditi v tujini. Ta teorija — ako bi se dalje razvijala — bi dovela kmalu do razdeljevanja zdravilišč, morskih kopališč, letovišč po narodnostih, verah, strankah, stanovih in poklicih — misel je to, vredna blaznice! Fletni nazori so to o kulturi. More biti sploh kaj nesmiselnega, nego je to, da se zastopniki drugega naroda obsiplje z očitani zato, da želje tega naroda zastopajo tudi v parlamentu?! S takimi stvarmi se pač ne pridobiva Nemcem prijatelj, marveč so — kar je še huje — na posmeh in zasmeh. V Dalmaciji in drugod je Nemec danes še prijazen gledan, ako se vede taktno kakor ptijski gost. Vsakdo prinaša samega sebe seboj. Ako pa postane kedaj — česar ne bi želeli — drugače, potem bodo imeli listi, kakor gori omenjeni, svojo „pošteno“ zaslugo na tem.

Vzroki in bistvo moderne ženske emancipacije.

I.

K tematam, ki se redno spravljajo na dnevni red, spada v prvi vrsti ženska emancipacija. Pod isto razumevamo težnjo ženskega dela kulturnega prebivalstva po povzdigi iz kroga, v katerem je imelo še pred četrto stoletje glavno torišče svojega delovanja, namreč iz ozkega kroga družine. Seveda ni ženska emancipacija v tem smislu šele produkt zadnjih desetletij, ampak

bilo je že v prejšnjih časih žensk, ki so iskale svoj poklic izven družinskega kroga, zunaj v viharjem boju življenja. Take „emancipirane“ ženske nahajamo pri starih narodih — svečenice in mučenice v prvi krščanski dobi. Toda ta emancipacija ima od današnje popolnoma drug značaj. Današnja emancipacija izvira ali iz pritijske potrebe ali — kar je še slabše — iz rastočega pomanjkanja pravega ženskega družinskega smisla.

Veličina in obseg moderne ženske emancipacije se naravno zelo pretirava, predstavlja se tako, kakor bi večini žensk manjkalo pravega smisla za družino. To trditev nahajamo zlasti pri možkih pisateljih o ženski emancipaciji, tako, da se mirnemu opazovalcu nehotе usiljuje misel, da li morda ta sodba preveč pristranska, ali da morda bolj in hitreje izgublja možki nego ženski del smisel za družino.

Toda, zadržavali se ne bomo pri tem vprašanju — sicer bi morali napisati celo knjižico o tem!

Zadovoljimo se s tem, da konstatiramo obstanek ženske emancipacije.

Umljivo je, da je vsled napredka kulture, kakor vse drugo, tako tudi razumevanje socialnih elementov, in med temi razumevanje bistva in naloge družine, podvrženo spremembi. Imeti moramo pred očmi, da so se morale v našem valovitem času prometa stare stabilne, patrijarhalne družinske razmere umakniti manje vezani obliki.

Zginile še niso trdne družinske vezi, toda omajale so se vsled negotovega pojmovanja našega stoletja. Čut, ljubezen in spoštovanje do družinskega ognjišča ne izginejo in ne smejo izginiti nikdar: močnejši, nego razkrajajoči upliv kulture, se kaže v tem slučaju naravni čut, ki je položen človeku v srce. Na tem živem čutu skupnosti temelji tudi obstanek vse države, družina je in ostane najtrdnjejši steber narodov, zato se je ne sme v njenem obstanku popolnoma podkopati: družina združuje svoje člene preko ciljev zakona in tvori tako velik trden elementaren organizem človeške družbe. Ker pa je žena po svojih telesnih in duševnih zmognostih najboljše zaklad družinskega smisla in ker ima ženska emancipacija ravno to tendenco, da otopi ženski smisel za družinsko delovanje, če ne morda celo odtuji, tedaj je gotovo nevarnost, da se polagoma popolnoma razkroji družinski duh.

Zato je v prvi vrsti potrebno za slovensko ženstvo, da temeljiteje spozna bistvo te emancipacije: nevarnost je že napol premagana, kjer koli naj se taka pokaže, če se potrudimo, da jo z vestno resnostjo utemeljimo.

Naša moderna ženska emancipacija je nastala iz dveh, čeprav medsebojno v gotovi zvezi stoječih vzrokov: iz materialnega in idejnega.

Na eni strani je velik pritisk potrebe priboriti si ekzistenco, kar sili tisoče in tisoče žensk, da se „emancipirajo“, ter izstopajo iz varnega družinskega kroga in prevzemajo boj za življenjski obstanek z vsemi njega neprilikami: ne samo možki, marveč, žalibog, tudi velik del žensk mora dandanes ven v „sovražno življenje“. Iz tega, kar bomo še nadalje izvajali, se rodi del ženske emancipacije.

Ako pa ta vrsta emancipacije vzbuja simpatijo in sočutje vseh resnomislečih značajev, tedaj le obsojajo toliko bolj drugo vrsto, ki smo jo že prej omenili z imenom idealno. To je ona emancipacija, ki bi se najboljše imenovala „duševna prenapetost“, ki pa nastopa le prevečkrat v taki obliki, da bi po pravici lahko rabili še ostrejših izrazov.

Saj poznamo vsi tisto vrsto emancipiranih žensk, na odrin v romanu se nam predstavlja, se karikira: žensko gigerstvo, katero se dobro počuti na opolzkem parketu življenja, čegar „živci“ pa ne morejo ali nočejo več prenašati vzduha kuhinje ali otroške sobe.

Psihologično ne brez interesa je ta vrsta ženske emancipacije za sociologa žalosten produkt naše družbe.

Umor grofa Komarovski.

Proces Tarnovska — Navmov — Prilukov.

Branitelj Navmova se je izrazil proti nekemu časnikarju, da je Navmov še vedno do znoreslosti zaljubljen v Tarnovsko. Njegovi branitelji so si prizadevali, da bi ga v njegovem lastnem interesu pregovorili, naj izjavi vse, ker ve o Tarnovski. A bilo je brezuspešno. Navmov je na svojem zaslišanju poskušal vse, da bi ublažil, kar bi utegnilo Tarnovsko obteževati.

Isto, kar o Navmovu, velja tudi o Prilukovem. Tudi ta se je vedel na zaslišanju kakor pravi kavalir. Izogibal se je skrbno vseh izjav, ki bi utegnile obteževati Tarnovsko. Tudi ta je še vedno zaljubljen v Tarnovsko. Ona sama pa se je vedla pri zaslišanju kakor prava hijena. Varovala ni nikogar, brezobzirno je skušala razbremeniti sebe in zvrniti vso krivdo na druge.

Zanimivo je tudi, da je na predsednikovo vprašanje, da-li je zelo ljubila Prilukova, odgovorila pritrjevalno. Na sodnikovo vprašanje, če je ljubila tudi grofa Komarov-

skega in Navmova, je odgovorila tudi pritrjevalno!

To srce grofice Tarnovske mora biti res zelo prostorno! Tri moške naenkrat ljubiti, to ni šala! Sicer je pa za zasliševanje te ženske dokazalo, da zapravo nima nikakega srca, da ni v stanu ljubiti nikogar, razun — sebe.

Tekom zasliševanja obtožencev se je pokazalo samo enkrat, da je vendar tudi v Tarnovski nekaj človeškega čustva. Ko je bila namreč zaslišana obtožena služabnica Franzozinja Perier, ki je vedela za vse priprave, ki so se delale za umor grofa Komarovskega, je pripovedovala, kako jej je bila Tarnovska vedno dobra, kako jej je sama stregla v boleznih in jo obiskovala celo po noči.

Pripovedovanje Perierke je naravnost ganilo poslušalce in porotnike, čemur se ni mogel odtegniti niti sodni dvor, a jeden branitelj je vskliknil: — „To je edino, kar smo čuli človeškega tekom te razprave!“

A zdi se, da je skrita v Tarnovski neka posebna sila, ki omamlja vse one, ki prihajajo v njeno bližino. Ne samo Prilukov in Navmov, tudi Perierjeva je zaljubljena v svojo gospodinjo, a kar je najlepše, se je menda že zaljubil v Tarnovsko tudi — njen branitelj.

Faktum je, da ta ženska, pri vsem tem, da ni niti lepa, izvršuje na svojo okolico neki magičen upliv, kateremu se ne more nihče odtegniti. Pri vsem tem pa je napravila na zaslišanju — kakor že rečeno — zelo slab utis, ker je hotela zvrniti vso krivdo na druge.

Predvčerajšnjim je začelo zasliševanje prič. Prvi je bil zaslišan neki generalni konzul v Benetkah, državni svetnik Sundi, ki je povedal, da je nekega dne prišel k njemu grof Komarovski v družbi Tarnovske in zahteval pojasnila, če ne bi se slednja smela poročiti s Komarovskim, dokler še živi njen mož, in če ne bi se dobilo v inozemstvu duhovnika, ki bi izvršil poroko. Priča je svaril pred takim korakom, ker bi bil tak zakon neveljaven in tudi kazniv. Na to pojasnilo generalnega konzula se je dvojica odstranila.

Med drugimi pričami je bil zaslišan tudi načelnik dunajske policije, vladni svetnik Stuckart, ki je povedal, da so se Prilukov, Tarnovska in Navmov nahajali pred umorom na Dunaju pod krivimi imeni. Ko je došla iz Benetk vest o umoru, so bile uvedene poizvedbe, ki so dovele do aretacije Prilukova. Par dni pozneje je bila aretirana na severnem kolodvoru na Dunaju tudi Tarnovska, ko je prišla iz Rusije.

Na prvih zaslišanjih na Dunaju je skušal Prilukov zvrniti vso krivdo na Tarnovsko. Pozneje pa je skušal ublažiti, kar je povedal preje obteževalnega na račun Tarnovske.

Priča Stuckart je tudi izjavil, da je zasliševanje Prilukova in Tarnovske napravilo nanj utis, da je bil Navmov le slepo orodje v rokah teh dveh.

Dnevne novice.

Za splošno volilno pravico na Ogrskem so sklicali predvčerajšnjim socialni demokratje več škodov. Po shodih je prišlo do velikih demonstracij. Demonstracije so metali petarde in rakete. Policija je morala potegniti sablje. Več oseb je bilo ranjenih in aretovanih.

Osemdesetletnica cesarjevega rojstva. Neki odbor, ki se je sestavil na Dunaju, misli darovati cesarju za njegovo osemdesetletnico album, ki bo obsegal fotografije cesarjevih vrstnikov, rojenih leta 1830. Vsaka slika bo spojena tudi kratkim življenjem dotičnika.

Bolezen Leva Tolstega se je šujšala. Bolnik je zgubil ves tek in je popolnoma obnemogel. Poklican je v Jasno Poljano še drugi zdravnik.

Hofrichterjeva afeta. Situacija poročnika Hofrichterja se je v toliko poslabšala, ker je zapeljal profosa Tuttmanna, da mu je ta utihotapljal pisma iz zapora. Tožen bo radi zavajanja k zlorabi uradne oblasti, Tuttmann je bil takoj aretovan in bo moral odgovarjati pred sodiščem. Kazen za ta zločin je določena na eno do pet let.

Zbor mladočeske stranke je, kakor poročajo iz Prage, odložen na poznejši čas. Imel se je vršiti 2. in 3. aprila.

Hrvatski delegatje so poslali ogorskemu predsedniku grofu Khuenu brzojavko, v kateri odločno obsojajo dejanske napade nanj, ki so se dogodili v ogrski zbornici.

Nošnja orožja je na Hrvatskem zopet dovoljena. Ban Tomašić jo izdal naredbo, ki preklicuje tozadevno prepoved bana Raucha.

Dvorno gledališče na Dunaju ima letos 2.500.000 K deficita.

Poneverjenja na Danskem. Pri reviziji 170 državnih blagajn na Danskem so dognali, da je bilo v 140 blagajnah izvršenih velikih poneverjenj. Uvedena je stroga preiskava.

Dopisnik „Ruskega slova“, izhajajočega v Moskvi kakor glasilo konstitucijskone - demokratične stranke (kadetje) v 800.000 izvodih, pride te dni v Ljubljano, kjer se stalno naseli. Ruski listi so doslej zajemali informacije o Slovencih večinoma iz nam sovražnih časopisov; za to moramo

le pozdravljati dejstvo, da so Rusi spoznali potrebo obveščanja o slovenskih razmerah naravnost iz prvih virov in so zato poslali v Ljubljano svojega poročevalca. Za medsebojno spoznavanje in umevanje je to nemalega pomena.

Domače vesti.

Stanovanjska draginja. Glasilo češkega železniškega uradništva (Časopis češkega uradništva železničarjev) prinaša v slovenski prilogi k svojemu zadnjemu izdanju daljši članek o stanovanjski draginji v Trstu. Notorična resnica je — pravi med drugim — da so stanovanja v Trstu silno slaba in strašno draga, mnogo dražja, nego na Dunaju. A sedaj so jih še podražili. Državi je v dolžnost, da pomaga svojim uslužbencem. Denar naj vzame tam, kjer ga dobiva za različne subvencije germanizatoričnim napravam na našem jugu, kakor si tudi vojni minister z lahkoto dobiva poljubne kredite. Članek zaključuje:

Zadostovalo bi in bi nas za enkrat popolnoma zadovoljilo in osrečilo, če bi naše ministerstvo, ki ima srce in roko odprto za vsako javkanje germanizatoričnih nemških zavodov in naprav, storilo za nas vsaj mal del tega, kar je tako zlahka in hitro dobilo vojno ministerstvo za častnike in vojaške uradnike in pa njihove otroke.

Vsi veste, da ne pretiravamo, če trdimo, da je nevarno zavrelo med vsemi tržaškimi sloji. Časopisi so in še zdaj objavljajo glasne in obupne tožbe. Ali ni to skrajna brezsrčnost in lahkomišelnost, če vlada ne pomaga takoj in izdatno tistim, ki delajo za njo in ki so velik steber v njenem državnoupravnem sestavu?

Odbor „D. j. ž. u.“ je storil svojo dolžnost. Poslal je primeren memorandum na Dunaj, obenem pa si je zagotovil pomoč vplivnih faktorjev, ki dajo naši spomenici potreben akcent. A tudi drugim železničarskim organizacijam v Trstu smo dopovedali, da so poslali enake spomenice. In vse organizacije železničarske pa s še enim skupnim in energičnim memorandumom dokažemo Dunaju, da so naše razmere bile že dozdaj obupne in da so odslej neznosne in nevdzdržljive.

To bo pa tudi zadnji naš poskus za mirno rešitev tega neizogibnega vprašanja!

Odslej bodo imeli besedo gospodje na Dunaju. Gledajo naj, da več store nego bodo govorili. Zakaj zgodi se lahko, da mi ne bomo več mnogo govorili in moledovali — zahtevali bomo in pokažemo dejansko, da ne smejo zametovati naših opravičenih zahtev.

Zahteve Lloydovih kapitanov. Zveza trgovinskih kapitanov je sporočila glavnemu vodstvu avstrijskega Lloydja, da počakajo ladijski častniki do 31. marca odgovora Lloydove uprave na njihovo vlogo glede zboljšanja njihovega gmotnega stanja.

Banka Union, oziroma njena tržaška podružnica razpošilja slovenskim trgovcem in obrtnikom okrožnico v laškem, nemškem, francoskem, angleškem in grškem jeziku! Ta slovansko-ruski zavod se brani vsprejemati čeke slovenskih denarnih zavodov in je skrajno nasproten vsemu, kar je slovansko — le denarji mu diše, tudi ko bi jih Slovani prinašali.

Ker imamo svoje denarne zavode in tudi menjalnice, bi bilo menda nesprejemljivo, ako bi Slovani silili k njim, ki nas prezirajo!

Korajžen regnikolo! Prejeli smo: V ulici Piccolomini št. 7 (ob javnem vrtu) ima svojo delavnico mizar Maritati Giovanni, doma iz „blažene“ dežele. Na zidu delavnice sem opazil napis: „Qui si parla solo italiano — durante il lavoro.“ (Tu se sme med delom govoriti le laški!) — Mož ima menda slovenske delavce, katerim zabranjuje govoriti slovensko! Tega korajžnega Laha menda ne treba posebe priporočati!

Na c. kr. ženskem učiteljskišču v Gorici se bodo vršile preizkušnje in sicer:

1. Zrelostne preizkušnje dne 2. maja 1910. ob 8 uri predp. in

2. Usposobljenostne preizkušnje za obče ljudske in meščanske šole dne 9. maja 1910 ob 8 uri predp. Za temi se bodo vršile preizkušnje za ženska ročna dela za otroške vrtnarice.

Pravilno opremljene prošnje se imajo predložiti prepisanim potom najkasneje do 15. aprila t. l.

Stradanje naših visokošolcev — pred durmi! Na ta oklic „Podpornega društva za slov. visokošolce na Dunaju“ se je prvi odzval g. Posavec na Dunaju z velikodušnim darilom 200 kron. Živeli nasledniki!

Odbor „Podp. dr. z sl. visokošolce“.

Automobiliska linija med Barkovljami in Miramarom. Pod režijo gosp. J. Eggerja otvorijo dnevno vožnjo avtomobilov med Barkovljami in Miramarom, ki se pozneje podaljša do Trsta. Še ta teden bo komisijski ogled in se bodo vršile poskusne vožnje. Redne vožnje pričnejo s prvim velikonočnim praznikom.

Za te vožnje je tvrdka nakupila dva krasna avtomobila. Vsak ima osem sedežev, uračunši onega šoferja. Avtomobila sta iz češke tovarne Laurin-Klement v Mladu Bole-slavi.

Nabor. Včeraj je bilo pozvanih 204 novakov k naboru, od katerih se je odzvalo

191. Potrjenih je bilo 26 mladeničev, od teh 3 za mornarico.

Marijino Oznanenje, ki pade letos jutri na veliki petek, se ne bo praznovalo jutri ampak v ponedeljek po beli nedelji dne 4. aprila in sicer kakor zapovedan praznik.

Trgovinski minister dr. Weisskirchner, ki je došel z Dunaja semkaj včeraj zjutraj, se je še predpoludne s parnikom pomorske vlade „Pelagosa“ odpeljal na Brionske otoke.

Odbor slovenske mladine, ki je priredil letošnji veliki ples na korist CMD, prosi najuljudneje vse one rodoljube, ki še niso poslali prispevkov vstopnic, kakor tudi na račun šaljivega lista „Škrata“, naj store to čimprej potom „Jadranske banke“, ali pa gospoda Vladka Ternovca, ul. Fontana št. 4, ker treba zaključiti račune, v kateri namen se bo v najkrajšem času, vršila zaključna odborova seja.

Tržaška mala kronika.

Samomor. 51-letni postrešček Ivan Vovk, iz Trsta, stanujoč v ulici Malcanton št. 15, je dolgo časa trpel na neki bolezen v trebuhu in v nadi, da mu bolezen izgine, je začel piti, kar je seveda bolezen še povečalo. Med groznimi bolečinami je sinoči ob 8:45 legel v posteljo in ko se je soproga odstranila, je izpil močno dozo karbolne kisline, vsled česar je umrl. Pozvani zdravnik z rešilne postaje „Igea“ ni mogel storiti več ničesar. Truplo so na željo soproge pustili na domu.

Požar na Lloydovem parniku. — Lloydov parnik „Tebe“ bi bil moral odpotovati sinoči v Benetke z blagom dospelim semkaj iz Indije. Ob 9. uri zvečer je iz došle neznanega vzroka nastal na ladiji požar in sicer v skladišču v zadnjem delu ladije, kjer so se nahajale bale bombaža in drugo blago. Na prvi alarm so takoj obvestili pomorski kapitanat in Lloyd, med tem se je pa ogenj silno razširil. V kratkem času je dospela na lice mesta parna brizgalnica pomorske vlade, en tender c. in kr. vojne mornarice, s pripravami in moštvo, voditelj kapitanata vit. Nisiteo, podkapitan gosp. Frausin, „Audax“ in „Pelagosa“ in oddelek pilotov. Takoj so pogumno začeli z gašenjem in v še ne uri so udušili požar. Mnogo bal bombaža in konoplja deloma ožganih so potegnili na rob ladije in jih potem spustili v došle barke, da so zamogli tako lažje lokalizirati požar. Ko je bila odstranjena glavna nevarnost so pustili za vsak slučaj na lico mesta parno brizgalnico in oddelek pilotov. — Škode seveda ni bilo možno še ceniti.

V mestno bolnišnico so bili včeraj vsprejeti: Martin Milič, star 63, iz Škorklje št. 213, ki si je na delu v svobodni luki hudo poškodoval obe nogi. — Josip Toss, star 46 let, mesar, stanujoč v ulici Giuseppe Parini št. 11, ki je padel s svojega kolesa in se pri tem močno poškodoval.

Tatvine. Na zahtevo Jakoba Pinosa iz Tržače je bila predsinočnjim v tolerančni hiši v Androna del Forno št. 1. aretirana tam zaposlena dekla Ivanka Merkusa, stara 41 let, iz Mokronoga, ker jo je ovaditelj obdolžil, da mu je ukradla znesek 28. kron.

— Gosp. Fran Tavčar, stanujoč v ul. Giuliani št. 29, je včeraj naznanil policiji, da so mu neznani tatovi tekom njegove odsotnosti ukradli v njegovem stanovanju 5 zlatih perstanov z dragimi kameni, uro z srebrno verižico in revolver, vse v skupni vrednosti 254 K.

Loterijske številke, izžrebane dne 23. marca:

Brno	13	51	12	70	6
Imost	90	68	9	24	7

Koledar in vreme. — Danes: Veliki četrtak. — Jutri: Vel. petek.

Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 16° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Lepo; večinoma jasno. Zmerni vetrovi. Temperatura mila.

Naše gledališče.

Za velikonočni ponedeljek pripravljamo naša gledališča resnično velezabavno Engel-Horstovo burko „Pereant možje“ ali „Svet brez mož in žensk“. Od začetka do konca skrbi ta burka, zato, da ne pride človek iz smeha. Razni zapletljivi, silno komične situacije in pa živahen humorja poln dialog dovaja gledalca do radostnega razpoloženja in izvajlja skoziinskozi lahkoten smeh, kajti vse se vrši s kinematografsko hitrostjo in ne dovoljuje človeku, da bi se oddahnil le za trenotek.

Tri dejanja komedije, tri dejanja borbe proti možem; tri dejanja se branijo ženske, zaljubljene device mož-a slednjic vendarle zmagata srce in hrepenenje po družinski sreči in ravno najbolj trdovratna vojskovodkinja proti „beštijalnim možem“ kakor jih naziva ona, je prva, ki se uda erotičnemu čuvstvu in podleže premagana možki „beštiji“!

Natančneje pride še.

Društvene vesti.

Na velikonočni ponedeljek uprizori „Št. Jakobska Citalnica“ v dvorani „Nar.

doma“ pri sv. Ivanu krasno nar. igro s petjem „Divji lovec“. Ta igra, ki nam predstavlja pristno nar. življenje naše v pestrih prizorih privabi gotovo obilo občinstva. Po predotavi bo ples do polnoči.

Trgovsko izobraževalno društvo v Trstu, priredi dne 3. aprila svoj prvi „Vijolični večer“. Iz prijaznosti bo sodeloval moški zbor pevskega društva „Kolo“. — Na vspeh bodo: I. Petje narodne pesmi (spremlja godba); II. „Dobro došli! Kdaj pojedete domov? igra v enem dejanju, III. Srečkanje in ples, ki bo trajal do 1 ure popoldne. Med zabavo in plesom bo poslovala šaljiva pošta.

Darove za srečolov vsprejema vsaki dan društveni sluga, ali pa g. L. Gradnik ul. Tiziano Vezelio št. 4. —

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Openska podružnica društva: Zveza jugoslovanskih železničarjev“.

DAROVL

— Gospod Vinko Majdič iz Kranja daruje 50 K zavodu sv. Nikolaja v počaščenje spomina pok. Emila Rupnik z Reke. Denar hrani uprava.

— V odgovor „Slovincu“ so poslali vesela družba pri g. Veleščeku na postaji Avče je nabrala 8 K 30 stot. za moško podružnico sv. CM. s pripombo: Darinko smo krstili, Cirilmetodarije nismo pozabili. Živel!

— Pri klicanju kralja nabrali 6 K 82 stot. v gostilni Čehovin v Branici proti Cirilmetodariji. Denar hrani uprava.

— Za svetoivansko podružnico CM. so nabrali dne 21. t. m. povodom potrjenja Cirila v vojake 7 K 50 stot., med katerimi je tudi ena krona nekega „klerikalca“, ki pa ima za družbo ljubeče srce.

Vesti iz Goriške.

x „Narodna prosveta“ v Gorici je imela v tork zvečer svoj redni letni občni zbor pri „Jelenu“. Stanje društva je sicer povoljno, vendar pa je želeli, da bi šlo več členov, da bi moglo vsestransko vršiti svojo lepo nalogo.

x S Ponikev na Tolminkem poročajo o novih občinskih volitvah. Po nekakem sporazumu je prišlo v starešinstvo 8 naprednjakov in 4 klerikalci.

x Iz Plavi poročajo, da se bo vršila tam na belo nedeljo velika predstava igre „Zaklad“. Čisti dobiček je namenjen za ustanovitev javne knjižnice.

Alfred Fränkel Deln. družba

Nasledniki Tovar. obuvala Mödling

Trst, Corso št. 27

Podružnica:

ulica Cavana št. 11

Visoki in nizki
čevlji za moške
ženske in otroke.

Blago lastne-
ga -- izdelka.

Najfinejše blago

po zmernih cenah

STALNE CENE

natisnjene na podplatih.

109 podružnic v Avst.-Ogr.
Nemčiji in Srbiji.

Na teden se izdeluje
16.000 parov čevljev.

Uradnikov in delavcev je zaposlenih 1200

Odlikovana pekarna in slaščičarna

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi
v Londonu 1909

Acquedotto 15. - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavemu občinstvu, da ima

Prodajalnica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi bliskoti posebno za čaj; ima razne fine vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krofante itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. BREZ-PLAČNA POSTREŽBA NA DOM. — Priporočam se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem
Vinko Škerk

VELIKI DOHODI ZA LETNO SEZONO

JOSIP SPEHAR

TRST, ulica S. Caterina št. 9 -- Piazza Nuova

je bogato založena z veliko izbero zadnjih novosti za LETNO sezono po jako zmernih cenah. — SPECIJALITETA PRAVEGA ANGLEŠKEGA BLAGA.

Izbera srajc, ovratnikov, ovratnic, zavestnic itd. — Na željo se pošiljajo vzorci.

Slovinci in Slovani vseh dežel!

Kadar potujete skozi Trst, ali pridite v Trst, ne odpotujte, predno ste obiskali znano trgovino „All' Alpinista“ TRST, Ulica STIRANO št. 7.

In vi, Čehi tu bivajoči, vedite, da lastnik te trgovine je rodom Čeh in govori vaš lep jezik. — Njegova trgovina ima vse potrebščine za hribolazce in potovalce sploh.

Udani D. Arnstein.

Specijaliteta: usnjati predmeti kakor na primer: kovčegi, torbice itd. poznane tovarne Frano Zeller na Dunaju. Predmeti pripravljeni za darila. — Nepremojljivi angleški plašči trdke Bough-tot P. Frankenstein & Sons.

POZOR!!!

Predno kupite pince in presnice za praznike, poslužite se pri dobri in odlikovani tvrdki

ŠIRCELJ -- TRST

Ulica Solitario št. 8.

V ulici Barriera vecchia št. 20

O priliki VELIKONOČNIH PRAZNIKOV prodaja se velika izbira zgotovljenih oblek. Popolne moške obleke po K 12 naprej.

Popolna množina moških hlač, nogovic in tudi srajc.

Kdor kupi eno obleko, dobi eno darilo.

Nogovice po 20 stotink.

Srajce po Kron 1.

V ulici Barriera vecchia št. 20

K 1'60, K 2, K 2'40, K 3'20, K 4, K 5

DOBE 100 NAJLEPŠIH IZBRANIH VELIKONOČNIH RAZGLEDNIC PREPRODAJALCI V SLOVANSKI KNJIGARNI IN TRGOVINI PAPIRJA JOSIPA GORENJEČ v TRSTU, ULICA VALDIRIVO (KRAJ KAVARNE NEW-JORK). PROSI SE PRAVOČASNIH NAROČIL. — PRI PISMENIH NAROČILIH ZADOSTUJE, DA SE NAVEDE CENA IN ŠTEVILO RAZGLEDNIC.

Lekar narja A. Thierry balzam

(postavno obvarovan)

Pristen samo z NUNO kot varstveno znamko.

Učinkuje proti želodčnim krčom, napetju, slabemu prebavljanju, kašlju, pljučnim in prsnim boleznim, zagrljenju itd. — Čisti rane, ublažuje bolesti, 12 malih ali 6 dvojnih steklenic, ali pa velika posebna steklenica K 5.

Lekarnarja Antona Thierry pristno mazilo iz VRTNIC

(CENTIFOLIUM) zanesljivo učinkuje pri oteklinah, ranitvah, vnetjih, 2 lončka K 360. Naslovlja se na lekarno: A. THIERRY, PREGRADA pri ROGATCU : Dobl se v vseh lekarnah

Via Malcanton št. 9

KONKURZNA MASA :: MACCARI & PROSS

se je odločila k popolni likvidaciji in prodaji na drobno vsega obstoječega blaga, to je SUKNA ZA MOŠKE angl., franc. in domačega.

TRST, Via Malcanton št. 9, TRST.

RESTAURACIJA

PASSEGIO SANT' ANDREA št. 36.
Tudi izvrstno pivo, vino i. vrste Dobra kuhinja. Velika dvorana in posebna soba za društva. **F. Erjavec** st. Alia Stella

„AGLI ANTICHI CAMPI ELISI“ :: Trst

x Iz St. Andreža pri Gorici. Tukaj-šnje „Bratno in pevsko društvo“ priredi na Velikonočni ponedeljek 28. t. m. ob 3. uri pop. pomladansko veselico v dvorani g. Petra Lutmana. Vspored je bogat. Po vsopredu se bo vršil ples. Cisti dobiček je namenjen za nabavo knjig. Pri veselici in k plesu bo svirala vojaška godba 47. pešpolka iz Gorice.

Prilakovati je obilne udeležbe, ker je znano, da se naše društvo temeljito pripravi za take prireditve.

x Iz Kanala. Umrli je soproga tuk. c. kr. davčnega asistenta gospa Ivanka Ivančič. Pokojnici je bilo 23 let. Umrli je na porodu. Pokojna je bila iz znane rodoljubne rodbine Živčeve iz Skopega na Krasu.

x Promet na krajevnih železnica. Vipavska železnica je prevozila meseca januarja t. l. 7800 oseb in 4500 ton blaga; prejemki so znašali 16.700 K (proti 11.976 K lanskega leta).

Furlanska železnica je pa prevozila v istem času 9900 oseb, a 7400 ton blaga; prejemki so znašali 24.300 K (proti 19.616 v lanskem letu).

x Poizkuse z letalnim strojem ponovita brata Rusjan zopet na drugi velikonočni praznik na Velikih Rojah. Poveljništvo tuk. pešpolka št. 47 se je izreklo pripravljeno prevzeti skrb za red in da na razpolago v to potrebno moštvo. Svirala bo tudi vojaška godba.

x Smrt vsled zastrupljenja. Mesar Andrej Brešan iz Gorice se je te dni ranil na tevi roki z nožem, s katerim je bil poprej zaklal tele. Koj na to je začutil veliko slabost in so ga v naglici prepeljali v bolnišnico, kjer so konstatirali zastrupljenje krvi. Dan zatem pa je Brešan umrl.

C. kr. poštnemu ravnatelju v Znanje. Višji poštni komisar Angelo Poiani je hud italijanski nacijonalec in sovraži vse, kar je slovenskega; posebno neolikano, da osorno, se vede proti podrejenemu osebju slovenske narodnosti. Gosp. ravnatelja prosimo, naj tega italijanskega petelina pouči, da živimo v Istri in ne v Kalabriji, ter v stoletju humanitete in ne surovosti, drugače ga poučimo sami, saj poznamo njegove — poti.

Desetnik se ustrelil. V Gorici na gradu se je ustrelil s kroglo iz puške desetnik 4. stotnije 11. pijonirskega batalijona Julijan Torončak iz Stanislava v Galiciji. Vzrok samomora je neznan.

x Novi občinsko-kreditni zavod, o katerem smo že obširno poročali, se z gotovostjo odpre 1. junija t. l., namesto, kakor je bilo prvotno določeno, meseca aprila.

Vesti iz Istre.

Iz Pule. Evo vam par podrobnosti o instalaciji prvega od cesarja potrjenega župana v Puli:

Ob 11.30 dospel je c. kr. namestnik, ki je govoril zbranim zastupnikom o bodočem delovanju občinskega zastopstva. Pozdravil je po cesarju potrjenega župana ter vzel od njega obljubo zvestobe do cesarja in zakonov. Namestnik je govoril lepo, seveda samo italijanski.

Novi župan dr. V. Vareton je odgovoril v dolgem govoru, v katerem se je zahvalil za potrjenje ter obečal, da bo pravičen na vse strani. Potem je razvijal svoj program. Prva in najnujnejša točka programa je bila *podržavljenje občinskega gimnazija*! O ustanovitvi hrvaških šol, za katere so prosili Hrvatje že pred 20 leti, niti besedice!

Dolgi govor je bil seveda zopet italijanski, čeprav je bilo najmanj 15 zastopnikov, ki ga niso razumeli. Ali nič za to: tak je kompromis med strankami! Omeniti moram, da je v zastopstvu 12 Slovanov in 4 ali 5 Nemcev, ter zadostno število takih, ki znajo dobro hrvaški. S časom bi se torej zamoglo razpravljati tudi hrvaško, ali dogovor med strankami zabranjuje to.

Vse eno pozdravljamo tudi mi novega župana, za katerega so glasovali enoglasno vsi Slovani, želeči mu najboljšega uspeha in nadejajoči se, da bo tudi nam pravičen, kakor je obečal. Temu obečanju mi trdno verujemo!

Iz Podgrada v Istri nam pišejo: Na Velikonočni ponedeljek ob 3. uri popol. v „Nar. doma“ priredi Glasb. društvo „Trst“ operetno burko „Moč uniforme“. Spisal J. Štoka, uglašil H. O. Vogrič. Vstopnice so v predprodaji pri g. Slaviju Jenko, veletrgovcu v Podgradu.

Iz Spodnje Škofije: Odbor pevskega in godbenega društva „Istrski grmič“ priredi dne 15. maja veliko koncertno veselico na prostornem dvorišču g. Ivana Božiča v Spodnji Škofiji.

Naprošamo ob jednem bratska nam društva, da čim prej priglasijo svoje eventuelno sodelovanje. Posebno pa jih prosimo, naj bi rečenega dne ne prirejajo svojih veselic. Z bratskim pozdravom kličemo že sedaj: na veselo svidenje!

Iz Klanca. Latinizacija v cerkvi. Nekateri naši cerkveni pevci, ki so

bili za Božič največji protivniki cerkvenega petja, so se zdaj kar naenkrat omečili in hoteli bi odgovarjati latinsko za Velikonočne praznike. Zdi se, da so se dali ti junaki podkupiti s kozarcem vina.

Ako se res zgodi, da se bo za praznike pelo v naši cerkvi sv. Petra in Pavla latinski, pridemo na dan z imenim onih junakov, ki prodajajo svoje narodno prepričanje za bokal!

Pozor torej, pevci, ako nočete, da vas postavimo na sramotni oder javnega prepričanja.

Nar. del. organizacija.

Debatni tečaj N. D. O. se vrši danes zvečer ob 8. zvečer v društvenih prostorih N. D. O. ul. Lavatoio št. 1. Debatno vodi tov. dr. Mandić.

Razne vesti.

Roparski morilec kot sobarica. — Minulo leto je stopila pri kneginji Z. v Petrogradu v službo sobarica, ki je bila jako pridna in pripravna. Sicer se je zdela kneginji, da ima nova sobarica za žensko neprijeten glas in da so tudi njene kretnje precej nerodne. Ker je pa bila služabnica drugače jako porabna, je kneginja spregledala te neprijetne lastnosti svoje nove sobarice. Tako je minulo leto dni. Kneginja je bila zadovoljna s svojo sobarico, a sobarica menda tudi s svojo gospodinjjo. Nekega dne pa pride v hišo kneginje kar naenkrat več policistov, ki so vprašali po roparskem morilcu Mihaelu Loputkinu. Poklicali so skupaj vse služabništvo. A Mihaela Loputkina, iskanega roparskega morilca ni bilo. Tu opazijo, da se je sobarica stiskala v nek kot in se skrivala. Nek policist je stopil bližje k sobarici, ki se je skrivala in vskliknil: To je naš mož!

Prefrigan lopov se je namreč preoblekel za žensko in tako varal celo leto policijo, da mu ni mogla priti na sled!

Gospodarsko in konsumno društvo v Lokvi na Krasu da svojo prodajalno z mešanim blagom v najem. — Prodajalna daje okrog šest tisoč kron dohodkov na mesec. Pojasnila in pogoji pri načelniku. 478

Vsa oprava jestvin. trgovine v dobrem stanu na prodaj. Ponudbe pod „Gostilna“ na lns. odd. Edinosti. 473

Zahvala.

Vsem onim, ki so ob britki izgubi in povodom pogreba nje nepozabnega

Augusta Costantini

izkazali toliko sočutstva in sožalja, izreka tem potom podpisana ginenjem srcem najtoplejo zahvalo. Posebno se zahvaljuje pev. dr. „Zvon“ na Opčinah, vsem cenj. darovalcem vencev in vsem onim, ki so blagega pokojnika spremili k večnemu počitku ter s tem pripomogli, da se je pogreb izvršil na tako dostojen način.

OPČINE, 23. marca 1910.

Družina COSTANTINI.

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7
ma pijače in jedila prve vrste. Priporoča se glavni občinstvo za obilen obisk H. Kosić 1237

Zobotehniški pomočnik z tri-letno prakso in dobrimi spricvali išče službe pri kakem zobozdravniku v Trstu ali v drugem mestu. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 700

Guido Levi Minzi

Nova in bogata zaloga vsakovrstnega POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero. Najnovejši vzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV.

Ugodna prilika. Za velikon. praznike. Ugodna prilika.

Dobropoznano skladišče izdelanih oblek v ulici Arcata št. 1

(nasproti gostilni „All' Antico Ussaro“) opozarja slavno občinstvo, da je došla velika zaloga izdelanih oblek za moške dečke in otroke v modernih dresih. Veliki DELO SOLIDNO. izbor možkih oblek. POSTREŽBA TOČNA.

Moške obleke . . . od K 16 do 60	Suknene hlače . . . od K 4 do 15
Obleke za dečke . . . od K 13 do 30	Delavske hlače . . . od 2-50 do 5
Obleke za otroke . . . od K 5 do 20	Črne obleke . . . od K 29 do 45

Naj nikdo ne prezide poslušati se tako redke prilike!

VIKTOR PISCUR.

CENE ZMERNE. Na obroke. CENE ZMERNE.

Velika zaloga izdelanih oblek za moške in otroke. Bogat izbor vseh vrst platna za perilo in rjuhe, garniture za mizo in posteljo itd.

Adolf Kostoris, ul. S. Giovanni 16, I. n.

zra. en. „BUF-ET AUTOMATICO“

POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prvem nadstropju.

Ernest Pegan, Trst

Ulica Caserma 19 (nasproti kavarne Commercio)

Trgovina s svežim in prekajenim svinjskim mesom.

Vse vrste solami. Najfin. sir. Mast. Konserve. Praške in graške gnjati.

Razne klobase. — Moderno opremljen beffut.

Vedno sveže DREHERJEVO PIVO. — KRAŠKI TERAN. — Garantirana PRISTNA VINA iz prve vipavske vinorejske zadrage. ŠAMPANJEC - DESERTNA VINA. — LIKERJI ODLIKOVANIH TVRDE.

Gostilničarjem se daje primeren popust.

Proda se več stvari za gostilno, premičnine, stekla, porcelan in druga op. avr. 427

PRODAJALNICA SLANINE

IVAN SUBAN, TRST

ulica della Caserma št. 13.

TOČI SE DREHERJEVO PIVO vedno sveže.

Prodajam tudi izvrstne praške in graške gnjati, kranjsko in štajersko perutnino, dunajske in kranjske klobase ter razno rsten sir in salame.

Izvrsten za jutrek.

Tomo Kelemenic

krojač

ulica Giulia št. 31, I. nad.

priporoča svoje moderno urejeno krojačnico, v kateri se izvršuje vsa dela spadajoča v krojaško stroko.

Cene zmerne. Svoji k svojim!

Pekarna in sladčičarna

(na novo preurejena)

Trst, ulica Giulia št. 71, Trst

(nasproti tramvajkega urada) je preoklepana s svetlim kromom in sladčicami. Prodaja tudi fine likerje. Sprejema naročila za vsakovrstne sladčice in pecivo.

O priliki Velike noči

prodaja glasovite PINCE, PRESENICE in POTICE, kakor tudi noko iz najboljših ogrskih minov.

Za obilen obisk se priporoča udani lastnik

RUDOLF ŠRAMEK

Prodajaln. ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) Corso štev. 36

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročila in popravlja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.

DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Trgovina jestvin in kolonijal. blaga

Jakob Košmerlj

Trst, Vla SS. Martiri št. 11

Suho grozdje, sveže gnjati, frišno maslo in druge različne jedi.

Pošiljam tudi na dom in na deželo.

Priporočam se slavnemu občinstvu.

Naivečje narodno spedijsko podjetje na Kranjskem

JOSIP SKERLJ

Ljubljana, Dunajska cesta 29 (ex Bavar. dvor)

se priporoča za vsa v spedijsko stroko spadajoča naročila, katera izvrši točno in solidno

: po najnižjih cenah.

Jure Karaman

Zaloga vina: V. Tintore 10. Gostilne: Via Scorzera 4 in V. Valdirivo 14.

Gosp. Jure Karaman iz Kr. (Jesenice) Dalmacija uroži je na zadnji mednarodni razstavi v Parizu svoja izvrstna dalmatinska vina (crno, belo, opolo in refošk) in bil odlikovan z diplomom slat klobase in častnim križcem (Diplôme de Médaille d'or avec Croix d'Honneur du Mérite).

Giuseppe Grisi

Uvoz in izvoz jajc in perutnine — Izključna prodaja perutnine —

Trst - ulica Campanile št. 15

vis-à-vis Alberti

: VEDNO VELIKI DOHODI :

kokoši. Specijaliteta: letošnji piščanci za prženje in praženje. Poulards, gosi (stare tri leta), kakor tudi PURANI.